

‘मात्रया’ कृत्स्नं जगन्मातुं प्रवृत्तया, ‘तनुवा’ त्रिविक्रमाव-
ताररूपया मूर्त्या, ‘वृधान’ हे वर्द्धमान, ‘परः’ उत्कृष्टोऽसि,
‘ते’ त्वदीयं, ‘महितं’ महिमानं, ‘नान्वश्रुवन्ति’ केऽपि समर्था
अनुगन्तुं न क्षमन्ते, ‘ते’ च लोकान् मातुं प्रवृत्तस्य, ‘पृथिव्याः’,
आरभ्य ‘उभे’ ‘रजसी’ द्वे रञ्जनस्थाने, पृथिव्यन्तरिक्षमि-
त्येते त्वदीयपदे इति वयं ‘विद्मः’ । त्वं पुनः ‘परमस्य’ उत्कृष्टस्य
तृतीयस्य पदस्य, स्थानं ‘वित्से’ जानासि ॥

अथ हविषो याज्यानुवाक्ययोः प्रतीके दर्शयति । “विच-
क्रमे त्रिर्देवः” इति । विचक्रमे पृथिवीमेष इति पुरोऽनुवाक्या,
त्रिर्देवः पृथिवीमेष इति याज्या । एतच्चोभयं जुष्टीनर इत्यत्र
व्याख्यातम् ॥

अथेन्द्राय मन्युमते मनस्वते ललामं प्राशुङ्गमालभेतेत्यस्य
पशोः सूक्ते प्रतीकत्रयं दर्शयति । “आ ते महो यो जात एव ।
अभिगोत्राणि” इति । आ ते मह इन्द्रोऽत्युग्रेति वपायाः पुरो-
ऽनुवाक्या । यो जात एव प्रथमो मनस्वानिति याज्या । एत-
च्चोभयमन्वहमासा इत्यत्र व्याख्यातम् । अभिगोत्राणि सहसा
गाहमान इति पुरोडाशस्य पुरोऽनुवाक्या, सा च आशुः शि-
शान इत्यत्र व्याख्याता ॥

अथ पुरोडाशस्य याज्यामाह । “आभि स्पृधो मिथतीर-
रिषण्यन् । अमित्रस्य व्यथया मन्युमिन्द्र । आभिर्विश्वा अभि-
युजो विषूचीः । आर्य्याय विशोऽवतारार्दासीः” इति । हे ‘इन्द्र’,
‘अमित्रस्य’ अस्मद्वैरिणः, ‘मन्यु’ क्रोधं, ‘व्यथय’ बाधितं, नि-